

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1933 kl. 4 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om
världsspråkets språkfråga.*

I en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 205, har herr *Lindhagen* hemställt, »att riksdagen ville hos regeringen begära initiativ till överenskommelse med folkförbundets medlemmar och andra främmande makter eller vissa av dem, exempelvis balterna, för lösning av världsspråkets språkfråga genom antagande av ett neutralt, logiskt och lättlärt världsspråk vid sidan av nationalspråken samt överväga särskilt esperantos företräde».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om ett internationellt hjälpspråk har varit föremål för behandling inom Nationernas förbund. Sålunda antog förbunds församlingen år 1922 en resolution, enligt vilken kommissionen för intellektuellt samarbete skulle avgiva utlåtande rörande olika sidor av spörsmålet om ett internationellt hjälpspråk. Ifrågavarande kommission förklarade sig i ett år 1923 avgivet betänkande icke kunna rekommendera ett konstgjort språk till Nationernas förbunds församlings prövning. Kommissionen ville väl icke bestrida de praktiska fördelar, som kunde vara förenade med ett allmänt antagande av ett konstgjort hjälpspråk, men ansåg, att dess bemödanden framför allt borde inriktas på att befrämja studiet av levande språk och av främmande länders litteratur, då detta studium utgjorde ett av de verksammaste medlen för att uppnå intellektuellt och moraliskt närmande mellan människor av skilda nationaliteter. Betänkandet i fråga godkändes av förbundsrådet, varefter frågan icke kommit före inom Nationernas förbund.

Inom den svenska riksdagen hava däremot även härefter vid upprepade tillfällen förslag framförts om svenskt initiativ till en internationell överenskommelse rörande antagande av ett världsspråk. Dessa förslag hava emellertid avslagits av riksdagen.

Under angivna omständigheter och då utskottet icke anser det sannolikt, att det internationella samarbetet skulle befrämmas genom att från svensk sida nu framföres ett förslag, innebärande att ett språk framför andra måtte erkännas såsom världsspråk vid sidan av nationalspråken, synes något svenskt initiativ i förevarande ämne icke nu böra ifrågakomma, varför utskottet sålunda avstyrker motionen.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 april 1933.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: Herrar *Hallén, greve Spens, Hellberg, Sandegård, Larsén, Björkman, Källman, Mellén, Per Andersson, P. Sandström, Nils Andersson*, Borg*, Andersson i Igelboda, Gustafson i Kasenberg, Olsson i Mora*, Voug, Wiklund*, Lundqvist i Rotebro, Eriksson i Toftered och Hillgård.*

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Hellberg, Larsén, Nils Andersson, Borg, Andersson* i Igelboda, *Voug, Wiklund* och *Lundqvist* i Rotebro, som, med hänvisning till att tio år förflutit sedan denna fråga behandlades inom Nationernas förbund, inom utskottet yrkat,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om övervägande av ett initiativ till nytt dryftande inom Nationernas förbund av hjälpspråksfrågan.
